

La 98 de ani de la trecerea în neființă a marelui savant,

Academicianul inginer constructor Anghel SALIGNY a fost omagiat la Iași

Dan HAȚEGAN Nicolae POPOVICI

Academician, inginer constructor, ministru și pedagog român, Anghel SALIGNY este considerat unul dintre pionierii tehnicii mondiale în proiectarea și construcția podurilor și silozurilor cu structură metalică, respectiv de beton armat, unul dintre întemeietorii ingineriei românești. El a fost și unul dintre întemeietorii ingineriei românești, membru fondator și președinte al „Societății Politehnice” din București, ministru al Lucrărilor Publice și membru al Academiei Române, pe care a și prezidat-o, precum și profesor la Școala Națională de Poduri și Șosele. La 98 de ani de la trecerea în neființă a marelui inginer și academician român Anghel SALIGNY, municipiul Iași a fost gazda unei manifestări culturale de excepție, pentru comemorarea acestui savant. Este vorba despre expoziția foto-documentară „În lumina culturii – Opera lui Anghel Saligny”, proiect realizat sub egida Bibliotecii Academiei Române, de către Asociația pentru educație socio-emoțională Combat Stress RO din București, în parteneriat cu Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Direcția Regională de Drumuri și Poduri (D.R.D.P.) Iași, Asociația Psitera din Iași, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul Portului Constanța, Direcția de Cultură Cernavodă, Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA, CENAFER - Colecția Publică de Istorie Feroviară Românească și Societatea Națională a Sării SALROM - Sucursala Târgu Ocna.

Evenimentul, organizat în Sala Pașilor Pierduți a Universității „A.I. Cuza” Iași, a reunit studenți, membri ai vieții academice ieșene, specialiști în domeniul infrastructurii și alte persoane interesate, care au luat contact cu opera unuia dintre cei mai cunoscuți și prolifici ingineri români, atât prin intermediul pieselor expuse - tablouri cu schițe și imagini rare ale celor mai renumite construcții realizate de Anghel Saligny, obiecte personale care au aparținut savantului - cât mai ales prin intermediul expunerilor și informațiilor inedite oferite de organizatori.

La vernisajul expoziției au fost susținute prelegeri de către specialiști din diferite domenii, care au rememorat personalitatea lui Anghel Saligny, contribuția sa la dezvoltarea României și exemplul pentru urmașii săi.

„Proiectul **Valori și modele naționale în educația românească** ÎN LUMINA CULTURII - OPERA LUI ANGHEL SALIGNY a debutat la 15 ianuarie 2021, printr-o serie de activități care au legat tematic șapte orașe din țară - București, Iași, Constanța, Cernavodă, Galați, Brăila și Târgu Ocna, locuri în care inginerul român Anghel SALIGNY a realizat cele mai reprezentative construcții cu valoare de patrimoniu și are ca obiectiv promovarea valorilor românești în societatea noastră și, în mod special, în educația generațiilor tinere, cu scopul de a menține în memoria socială imaginea marilor personalități care au contribuit la construirea României Moderne și a civilizației sub semnul istoriei, credinței, tradițiilor,

valorilor și modelelor culturale românești”, a spus lt.col(r) Cornelia PRIOTEASA, principalul organizator al expoziției.

„Prima activitate s-a desfășurat la Biblioteca Academiei Române, cu ocazia Zilei Naționale a Culturii, unde a fost vernisată o expoziție foto-documentară și unde a fost organizat un webinar dedicat realizărilor marelui inginer și inventator român Anghel SALIGNY. Colecția de tablouri a inclus inițial 23 de imagini, primite de la Salina Târgu Ocna, unde a mai rămas un pilon al fostului funicular construit de Anghel SALIGNY, la care s-au adăugat șase tablouri cu imagini unice de la deschiderea lucrărilor la Podul Cernavodă, puse la dispoziție gratuit de Biblioteca Academiei Române - Cabinetul de Stampe, iar ulterior, colecția noastră s-a îmbogățit cu alte

15 imagini rare ale silozurilor din Galați și de la Portul Constanța, care ne-au fost oferite de Direcția de Cultură Județeană Galați, din Arhivele Naționale din Galați. Deținem astăzi 45 de imagini rare, care vor rămâne până la sfârșitul anului universitar la Facultatea de Construcții și Instalații din Iași, pentru a fi admirate de studenți, după care vor merge la Facultate de Psihologie „Petre Andrei” din Iași. Astfel, după ce am parcurs șase orașe, București, Cernavodă, Constanța, Galați, Tecuci, Iași, iar Salina Târgu Ocna fiind capăt de linie - expoziția de fotografie va fi donată Salinei Târgu Ocna, iar o copie a întregii colecții de imagini le vom dăruia, în format electronic, Facultății de Construcții și Instalații din Iași, pentru a realiza propria expoziție permanentă.

Ideea ne-a venit în anul 2017, când am organizat un eveniment internațional, tot cultural, la Medgidia, de Ziua Armistițiului, la care au participat invitați străini, pentru a comemora o doctoriță scoțiană și organizația Spitalele Femeilor Scoțiene, formată din peste 100 de femei, care s-au aflat pe Frontul din Dobrogea în Primul Război Mondial. La întoarcerea spre București, invitații au dorit să viziteze orașul Cernavodă și să vadă Podul Carol, menționat în jurnalul de război al unei asistente medicale scoțiene, în contextul în care a fost bombardat la câteva minute, după ce au trecut podul, în timpul retragerii din Dobrogea, din 1917. Momentul acela, când am călcat pentru prima dată pe pod, pot să spun că a fost cel care m-a legat pentru totdeauna de Anghel SALIGNY, de Podul de la Cernavodă și de acele locuri încărcate de istorie. Era într-o seară de septembrie, 11 noiembrie 2017, la Cernavodă, când îmi spuneam: cât de frumos ar fi acest pod, să fie iluminat architectural seara...

În acest an, dorim să trecem la partea a doua a proiectului, respectiv la inventarierea tuturor construcțiilor realizate de inginerul român Anghel SALIGNY și „medalierea lor” cu o „emblemă de onoare”, care să arate peste timp că acestea sunt operele cu valoare de patrimoniu, realizate de marele constructor și savant român. Astfel, suntem onorați să încununăm succesul proiectului nostru, prin punerea în valoare a propunerii **domnului prof. univ. dr. ing. Nicolae NOICA**, fost ministru al Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, membru de onoare al Academiei Române, în prezent Director al Bibliotecii Academiei Române,

lansate cu ocazia vernisării expoziției foto-documentare de la București” a completat doamna It col(r) Cornelia PRIOTEASA - președintele Asociației pentru educație socio-emoțională *Combat Stress RO*.

Directorul Colecției Publice de Istorie Feroviară Românească, Mircea DOROBANȚU a vorbit despre implicarea lui Anghel SALIGNY în opera de dezvoltare și modernizare a infrastructurii feroviară din România: *Celebrul pod, podul de la Cernavodă, la fel și podul de la Fetești, au reprezentat cea mai lungă traversare a unui fluviu. Cea mai lungă traversare a unui fluviu din Europa, la vremea când a fost inaugurat podul, la 25 septembrie 1895, a fost cea de la Cernavodă. Deoarece podul de la Cernavodă are o lungime, apoi este brațul Borcea, care făcea parte tot din același fluviu, între ele a fost construit și viaductul Iezer. Viaductul Iezer, pe care puțini îl cunosc, el astăzi nu mai există, acesta avea rolul ca, în situația în care Dunărea venea cu un debit foarte mare, această apă să nu împingă terasa-mentul liniei, ci linia să rămână suspendată dincolo de pod, pe insula dintre Brațul Borcea și Cernavodă. Atunci, executându-se acest viaduct, toate apele puteau fi deversate pe dedesubt, fără ca linia de cale ferată să fie afectată. În afară de celebrul pod de la Cernavodă, podul de la Borcea - este oarecum diferit de acesta, pentru că în 1917, chiar ing. Anghel SALIGNY a fost desemnat de către Armata Română să distrugă acest pod, pentru a nu permite trupelor germane să se retragă și să rămână foarte multă muniție, să rămână foarte mulți soldați, să rămână foarte multă tehnică de transport în România.*

Căile Ferate Române și-au dat seama că este foarte important ca țara să poată fi legată direct de port, prin calea ferată. Dacă prima linie din Imperiul Otoman, începută în 1857 și finalizată în 1860 a fost linia Cernavodă - Constanța, doar pentru a evita gurile Dunării, unde era Imperiul Țarist și potențială zonă de conflict, linia de cale ferată exista de la Cernavodă la Constanța și de la București la Fetești. Prin realizarea podului de la Cernavodă, în 1895, s-a creat această posibilitate de a putea trece trenurile direct. Ca mic amănunt, în mersul trenurilor din 1896, primul de după inaugurarea podului, apare și celebrul Orient Expres. Primele nave ale României au fost ale Căilor Ferate. Calea Ferată era o instituție foarte serioasă, puternică, avea oameni foarte bine pregătiți și s-a înființat Serviciul Maritim Român, prin care au fost cumpărate cele mai multe nave de pasageri și astfel, trenul Orient Expres venea până în Portul Constanța, unde călătorii treceau prin Serviciul Maritim, își cumpărau bilet la vapor și ajungeau la Constantinopol mai repede decât ajungea cealaltă ramură a Orient Expresului, prin Serbia și Bulgaria. Iată deci cum Căile Ferate și podul de la Cernavodă au deschis calea României spre a fi pusă pe harta marilor țări și zonelor de interes din Europa. Inginerul Anghel SALIGNY, prin ingeniozitatea soluțiilor adoptate, prin puterea de a realiza aceste lucruri, prin încrederea în sine că aceste lucrări sunt bine proiectate (ca o paranteză, am găsit scris că a refăcut de 7 ori calculele la podul de la Cernavodă, pentru a fi sigur că această lucrare va dăinui și va fi una bine realizată). A realizat silozuri în Portul Galați, în Portul

Brăila, a făcut numeroase amenajări. Chiar aici avem o imagine a podului peste Siret de la Cosmești, care în partea de jos era prevăzut cu șosea, iar partea de sus avea linie de cale ferată. Podul din aceste imagini este primul realizat peste Siret la Cosmești, între Tecuci și Mărășești. Iată deci, cum celebrul inginer și-a pus pecetea peste tot pe unde a trecut, lăsând lucrări de o importanță deosebită, lăsând peste tot amprenta lucrului bine făcut. Este un bun exemplu de urmat de către cei mai tineri dintre noi și un standard al ingineriei românești peste tot în lume, a spus Mircea DOROBANȚU.

Gheorghită BOACĂ, prodecan al Facultății de Construcții și Instalații de la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași crede că impactul va fi mare dacă fotografiile cu lucrările vor rămâne pentru o perioadă mai lungă de timp în vizorul studenților de la Facultatea de Construcții.

Ne exprimăm dorința de a multiplica această expoziție ca să o păstrăm în cadrul Facultății, pentru că Anghel SALIGNY, chiar dacă îl identificăm ca un constructor, proiectant de poduri, activitatea lui în domeniul construcțiilor este mult mai mare. Și, chiar dacă partea de beton armat – este cel care a pus bazele acestor structuri, de care ne folosim astăzi toată lumea, este clar că pentru studenți el acoperă mai multe laturi: chiar și construcțiile din lemn, construcțiile metalice, din beton armat. Practic, el este cel care a folosit materialele de bază în construcții, cele pe care le folosim noi în prezent, poate mai puțin partea de sticlă, apărută mai târziu ca material folosit în construcții”.

Decanul Facultății de Psihologie de la Universitatea „Petre Andrei” Iași, prof. univ. dr. Cristina Maria STOICA, a felicitat organizatorii pentru această expoziție, deoarece „dincolo de componenta științifică

și tehnică, important este că aici au fost și cei tineri – și pentru ei este de fapt această expoziție - pentru că în felul acesta onorați realizările științifice și tehnice ale lui Saligny. Realizările lui Anghel SALIGNY au avut un impact semnificativ și în domeniul educației în România. Saligny a fost un profesor și un mentor pentru mulți ingineri români pe parcursul carierei sale, promovând învățământul tehnic de calitate și încurajând tinerii să se specializeze în domeniul ingineriei civile și infrastructurii. Proiectele sale monumentale au atras atenția comunității academice și au generat interesul pentru studiul infrastructurii și inovației tehnologice, având un impact educativ semnificativ în România, prin promovarea învățământului tehnic, prin mentoratul său și prin exemplul de excelență în inginerie. Moștenirea sa continuă să inspire și să influențeze educația tehnică în țară, contribuind la formarea viitoarelor generații de ingineri români”.

Purtător de cuvânt al D.R.D.P. Iași, Nicolae POPOVICI a vorbit la vernisaj din perspectiva administratorilor de drumuri naționale din România, care au multe obiective proiectate și executate de către Anghel SALIGNY. El a spus că „La Cosmești a venit Anghel SALIGNY, la numai 28 de ani, cu un proiect inovator, în care concetățenii lui nu aveau încredere, dar a reușit – a construit unul dintre cele mai mari și moderne poduri din Europa. A fost un moment de cotitură, în dezvoltarea României, a adus noutăți nu doar în ceea ce privește infrastructura, ci și în alte domenii ale economiei românești. Iată, sunt aici aceste imagini ale unor obiective pe care le folosim și astăzi, la mai bine de 100 de ani. Este ceva extraordinar. Să lăsăm și noi astăzi obiective care să dăinuie peste un secol. Cred că este o misiune extrem de grea pentru D.R.D.P. Iași,

având în administrare drumurile naționale, dar și 860 de poduri. Majoritatea dintre acestea sunt construite în urmă cu peste 50 de ani. Acum, misiunea noastră este aceea de a le întreține, pentru că, trebuie să recunoaștem, sunt poduri care rezistă, care pot fi folosite și acum fără niciun fel de restricții. Avem poduri, de exemplu cel de la Zvoriștea, care împlinește în acest an, 90 de ani de la darea în exploatare. Este un pod de fier construit și pe care trec și astăzi mașinile. Dar, pe de altă parte, ne gândim și lucrăm în acest moment la proiecte foarte ambițioase pentru a îmbunătăți aceste lucrări de artă – unele dintre ele vor fi înlocuite și altele vor fi reparate capital. Pentru că am vorbit de înlocuit, iată, un exemplu a fost podul de la Crasna, peste care au trecut atâtea războaie. A fost construit în anul 1896 de o firmă franceză, iar noi l-am înlocuit în urmă cu câțiva ani, după ce și-a făcut datoria cu brio, mai bine de un secol. L-am demontat, am făcut un alt pod în loc, pe care se circulă astăzi, iar arcele din oțel au fost demontate – și una va pleca la Iași, pentru ca studenții de la Facultatea de Construcții și Instalații să aibă mărturia a ceea ce au făcut înaintașii lor, iar cealaltă parte a podului o vom expune noi într-un muzeu în aer liber, pe care deja l-am deschis, cu prilejul împlinirii a 100 de ani de activitate a Direcției Regionale de Drumuri și Poduri Iași.

Și pentru că am spus 100 de ani, amintesc că, în 1919, s-a înființat Direcția Regională de Drumuri și Poduri, ca urmare a demersurilor făcute de Anghel SALIGNY. Îi suntem recunoscători și din această perspectivă. Sunt convins că studenții de astăzi se vor ridica la nivelul așteptărilor societății. Zilele trecute, o echipă de studenți, coordonată de dl decan Boacă, a câștigat un concurs din Turcia, dedicat constructorilor studenți de poduri. Iată o garanție că unii dintre ei vor veni în D.R.D.P. Iași și ne vor ajuta să dezvoltăm, să întreținem rețeaua de drumuri și poduri din Moldova. Felicit organizatorii pentru acest demers și vom susține finalizarea lor prin lipirea pe fiecare lucrare de artă a unui medalion cu marca ... Anghel SALIGNY”.

Multe dintre podurile și construcțiile industriale legate de numele ilustrului inginer în urmă cu un secol sunt funcționale și astăzi. Expoziția referitoare la opera, personalitatea și viața lui Anghel SALIGNY este deschisă publicului ieșean până la sfârșitul anului 2023, locul de expunere fiind și la Universitățile „Gheorghe Asachi” și „Petre Andrei” din municipiul Iași.